

Mänskliga och konstgjorda aktörer: "Tell me if you can / What makes a man a man"

Joel Parthemore

Gästforskare
Neurovetenskap och filosofi
Institutionen för biovetenskap, Högskolan i Skövde

14 november 2017

Vem är egentligen en aktör?

Aktörer

Joel Parthemore

Vem är egentligen en aktör?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Människor

Vem är egentligen en aktör?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Människor
 - ▶ Spädbarn?

Vem är egentligen en aktör?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Människor
 - ▶ Spädbarn?
 - ▶ Någon som ligger i en koma eller vegetativt tillstånd?

Vem är egentligen en aktör?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Människor
 - ▶ Spädbarn?
 - ▶ Någon som ligger i en koma eller vegetativt tillstånd?
- ▶ Djur

Vem är egentligen en aktör?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Människor
 - ▶ Spädbarn?
 - ▶ Någon som ligger i en koma eller vegetativt tillstånd?
- ▶ Djur
 - ▶ Descartes trodde att alla icke-humana djur är bara maskiner som saknar tankar och äkta känslor.

Vem är egentligen en aktör?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Människor
 - ▶ Spädbarn?
 - ▶ Någon som ligger i en koma eller vegetativt tillstånd?
- ▶ Djur
 - ▶ Descartes trodde att alla icke-humana djur är bara maskiner som saknar tankar och äkta känslor.
 - ▶ Nu förstår vi att vissa arter känner sig igen själva när de tittar på en spegel.

Vem är egentligen en aktör?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Människor
 - ▶ Spädbarn?
 - ▶ Någon som ligger i en koma eller vegetativt tillstånd?
- ▶ Djur
 - ▶ Descartes trodde att alla icke-humana djur är bara maskiner som saknar tankar och äkta känslor.
 - ▶ Nu förstår vi att vissa arter känner sig igen själva när de tittar på en spegel.
 - ▶ Många andra arter verkar kunna...

Vem är egentligen en aktör?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Människor
 - ▶ Spädbarn?
 - ▶ Någon som ligger i en koma eller vegetativt tillstånd?
- ▶ Djur
 - ▶ Descartes trodde att alla icke-humana djur är bara maskiner som saknar tankar och äkta känslor.
 - ▶ Nu förstår vi att vissa arter känner sig igen själva när de tittar på en spegel.
 - ▶ Många andra arter verkar kunna...
 - ▶ Kategorisera världen.

Vem är egentligen en aktör?

- ▶ Människor
 - ▶ Spädbarn?
 - ▶ Någon som ligger i en koma eller vegetativt tillstånd?
- ▶ Djur
 - ▶ Descartes trodde att alla icke-humana djur är bara maskiner som saknar tankar och äkta känslor.
 - ▶ Nu förstår vi att vissa arter känner sig igen själva när de tittar på en spegel.
 - ▶ Många andra arter verkar kunna...
 - ▶ Kategorisera världen.
 - ▶ Använda dessa kategorier för att interagera på ett flexibelt sätt med deras omgivning.

Vem är egentligen en aktör?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Människor
 - ▶ Spädbarn?
 - ▶ Någon som ligger i en koma eller vegetativt tillstånd?
- ▶ Djur
 - ▶ Descartes trodde att alla icke-humana djur är bara maskiner som saknar tankar och äkta känslor.
 - ▶ Nu förstår vi att vissa arter känner sig igen själva när de tittar på en spegel.
 - ▶ Många andra arter verkar kunna...
 - ▶ Kategorisera världen.
 - ▶ Använda dessa kategorier för att interagera på ett flexibelt sätt med deras omgivning.
 - ▶ Uttrycka överraskning när deras förväntningar bryts.

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbära dator?

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbära dator?
- ▶ Min mobil?

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbära dator?
- ▶ Min mobil?
- ▶ En industrirobot?

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbära dator?
- ▶ Min mobil?
- ▶ En industrirobot?
- ▶ Sophia?

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbara dator?
- ▶ Min mobil?
- ▶ En industrirobot?
- ▶ Sophia?
- ▶ Varför *kunde* man säga "ja"?

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbära dator?
- ▶ Min mobil?
- ▶ En industrirobot?
- ▶ Sophia?
- ▶ Varför *kunde* man säga "ja"?
 - ▶ autonomi.

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbära dator?
- ▶ Min mobil?
- ▶ En industrirobot?
- ▶ Sophia?
- ▶ Varför *kunde* man säga "ja"?
 - ▶ autonomi.
 - ▶ verkat fatta beslut.

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbära dator?
- ▶ Min mobil?
- ▶ En industrirobot?
- ▶ Sophia?
- ▶ Varför *kunde* man säga "ja"?
 - ▶ autonomi.
 - ▶ verkat fatta beslut.
- ▶ Vad saknas?

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbära dator?
- ▶ Min mobil?
- ▶ En industrirobot?
- ▶ Sophia?
- ▶ Varför *kunde* man säga "ja"?
 - ▶ autonomi.
 - ▶ verkat fatta beslut.
- ▶ Vad saknas?
 - ▶ autonomi.

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbära dator?
- ▶ Min mobil?
- ▶ En industrirobot?
- ▶ Sophia?
- ▶ Varför *kunde* man säga "ja"?
 - ▶ autonomi.
 - ▶ verkat fatta beslut.
- ▶ Vad saknas?
 - ▶ autonomi.
 - ▶ flexibilitet.

Vad om saker som egentligen är maskiner?

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ En miniräknare?
- ▶ Min barbära dator?
- ▶ Min mobil?
- ▶ En industrirobot?
- ▶ Sophia?
- ▶ Varför *kunde* man säga "ja"?
 - ▶ autonomi.
 - ▶ verkat fatta beslut.
- ▶ Vad saknas?
 - ▶ autonomi.
 - ▶ flexibilitet.
 - ▶ kognition.

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Vad som är viktigt är inte...

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Vad som är viktigt är inte...
 - ▶ Ens historia.

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Vad som är viktigt är inte...
 - ▶ Ens historia.
 - ▶ Ens fysisk form.

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Vad som är viktigt är inte...
 - ▶ Ens historia.
 - ▶ Ens fysisk form.
 - ▶ *The Black Cloud*, Fred Hoyle

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Vad som är viktigt är inte...
 - ▶ Ens historia.
 - ▶ Ens fysisk form.
 - ▶ *The Black Cloud*, Fred Hoyle
 - ▶ Ens biologisk natur (på någon snäv tolkning).

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Vad som är viktigt är inte...
 - ▶ Ens historia.
 - ▶ Ens fysisk form.
 - ▶ *The Black Cloud*, Fred Hoyle
 - ▶ Ens biologisk natur (på någon snäv tolkning).
 - ▶ Om man är "mänsklig" eller "konstgjord".

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Vad som är viktigt är inte...
 - ▶ Ens historia.
 - ▶ Ens fysisk form.
 - ▶ *The Black Cloud*, Fred Hoyle
 - ▶ Ens biologisk natur (på någon snäv tolkning).
 - ▶ Om man är "mänsklig" eller "konstgjord".
 - ▶ Ens förmåga att ha barn.

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Vad som är viktigt är inte...
 - ▶ Ens historia.
 - ▶ Ens fysisk form.
 - ▶ *The Black Cloud*, Fred Hoyle
 - ▶ Ens biologisk natur (på någon snäv tolkning).
 - ▶ Om man är "mänsklig" eller "konstgjord".
 - ▶ Ens förmåga att ha barn.
- ▶ Vad som *är* viktigt är...

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Vad som är viktigt är inte...
 - ▶ Ens historia.
 - ▶ Ens fysisk form.
 - ▶ *The Black Cloud*, Fred Hoyle
 - ▶ Ens biologisk natur (på någon snäv tolkning).
 - ▶ Om man är "mänsklig" eller "konstgjord".
 - ▶ Ens förmåga att ha barn.
- ▶ Vad som *är* viktigt är...
 - ▶ Hur man interagerar med ens miljö.

Den maskin-frågan: Ett villospår

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Vad som är viktigt är inte...
 - ▶ Ens historia.
 - ▶ Ens fysisk form.
 - ▶ *The Black Cloud*, Fred Hoyle
 - ▶ Ens biologisk natur (på någon snäv tolkning).
 - ▶ Om man är "mänsklig" eller "konstgjord".
 - ▶ Ens förmåga att ha barn.
- ▶ Vad som *är* viktigt är...
 - ▶ Hur man interagerar med ens miljö.
 - ▶ Hur man interagerar med andra aktörer (ens *social miljö*).

Zlatevs semiotiska hierarki

Aktörer

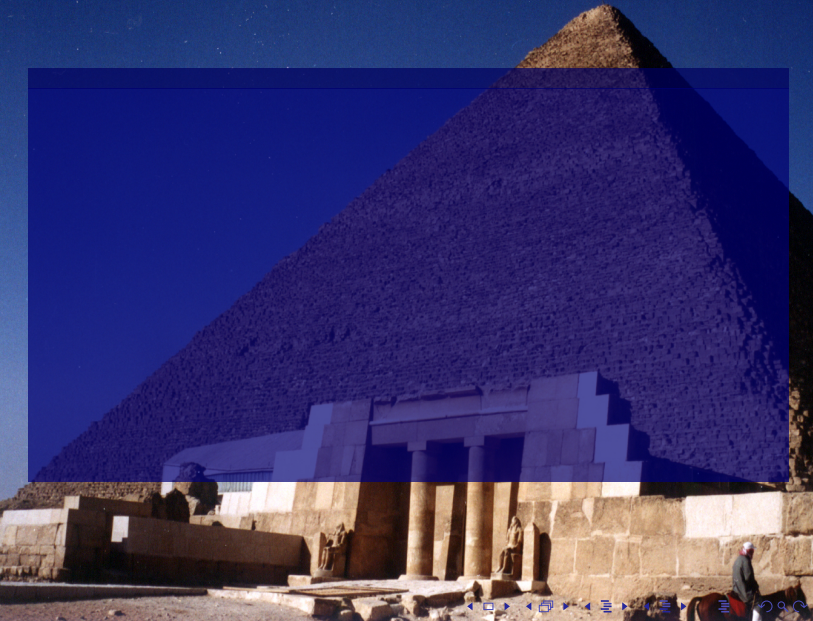
Joel Parthemore

Zlatevs semiotiska hierarki

Aktörer

Joel Parthemore

Zlatevs semiotiska hierarki

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Medvetande beror på....

Zlatevs semiotiska hierarki

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Medvetande beror på....
- ▶ (Kognition som beror på...).

Zlatevs semiotiska hierarki

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Medvetande beror på...
- ▶ (Kognition som beror på...).
- ▶ Liv (som beror på...).

Zlatevs semiotiska hierarki

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Medvetande beror på...
- ▶ (Kognition som beror på...).
- ▶ Liv (som beror på...).
- ▶ (Miljö.)

Zlatevs semiotiska hierarki

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Medvetande beror på....
- ▶ (Kognition som beror på...).
- ▶ Liv (som beror på...).
- ▶ (Miljö.)
- ▶ Vissa medvetna aktörer är teckenanvändare.

Zlatevs semiotiska hierarki

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Medvetande beror på...
- ▶ (Kognition som beror på...).
- ▶ Liv (som beror på...).
- ▶ (Miljö.)
- ▶ Vissa medvetna aktörer är teckenanvändare.
- ▶ Vissa teckenanvändare är språkanvändare.

Zlatevs semiotiska hierarki

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Medvetande beror på...
- ▶ (Kognition som beror på...).
- ▶ Liv (som beror på...).
- ▶ (Miljö.)
- ▶ Vissa medvetna aktörer är teckenanvändare.
- ▶ Vissa teckenanvändare är språkanvändare.

Zlatevs semiotiska hierarki

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ Medvetande beror på...
- ▶ (Kognition som beror på...).
- ▶ Liv (som beror på...).
- ▶ (Miljö.)
- ▶ Vissa medvetna aktörer är teckenanvändare.
- ▶ Vissa teckenanvändare är språkanvändare.

By Janusz Reclaw - Own work, GFDL,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=3212066>

De ursprungliga robotar

Aktörer

Joel Parthemore

De ursprungliga robotar

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ ... Var inte maskiner som vi tänker på maskiner.

De ursprungliga robotar

Aktörer

Joel Parthemore

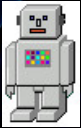
- ▶ ... Var inte maskiner som vi tänker på maskiner.

De ursprungliga robotar

Aktörer

Joel Parthemore

- ▶ ... Var inte maskiner som vi tänker på maskiner.

By MG - Own work, CC BY-SA 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1247267>

